

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO PIRMININKO PAVADUOTOJAS
KOVO 11-OSIOS NEPRIKLAUSOMYBĖS AKTO SIGNATARAS

Gerbiamasai Remigijau ŽALIŪNAI,

vokiečių poetas Hermanas Hesė yra pasakęs:
„Mes visi norim, kad gyvenimas būtų prasmingas – bet prasmės jis turės
tik, kiek mes patys įstengsim jam jos suteikti.“

Nuoširdžiai sveikinu išrinktą Lietuvos Mokslų Akademijos tikroju nariu.
Galite pelnytai didžiulius šiuo aukštu Jūsų žinių, darbo
ir kompetencijos įvertinimu. Esate jaunas, o pasiekėte labai daug.
Vadovaujate vienam svarbiausių šalies Sveikatos mokslų universitetui,
esate žinomas kardiologas Europoje, mokslininkas.
Džiaugiuosi, kad dirbate Tėvynėje ir ruošiate, esu tikras,
savęs vertus mokinius.
Pasinaudodamas proga linkiu ir toliau eiti šiuo ištis prasmingu keliu.
Įdomių ir ambicingų ateities sumanymų išsipildymo, kolegų, bičiulių palaikymo,
Jūsų buvusių ir esamų studentų dėkingumo ir pagarbos,
didelės laimės džiaugtis gyvenimu su brangiaisiais žmonėmis.
Visokeriopos sėkmės!

Pagarbiai,

Česlovas JURŠĖNAS

Vilnius, 2011 m. lapkritis

KARDIOLOGIJOS AKTUALIJOS: EKD GAIRĖS, PAGALBA GYDYTOJUI IR PACIENTUI

LSMU MA Kardiologijos klinika ir Kauno krašto kardiologų draugija organizavo konferenciją „2011 m. kardiologijos naujovių, gydymo metodikų ir gairių daugiadisciplininė apžvalga“.

Džiuljeta Kulvietienė

Kauno krašto kardiologų draugijos valdybos pirmininkas, LSMU MA Kardiologijos klinikos vadovas prof. Remigijus Žaliūnas pristatė šių metų lapkričio mėn. išleistą universiteto vadovėlio „Širdies ligų gydymas (algoritmai ir schemas)“ atnaujintą leidimą. Knyga, kurios sudarytojas yra prof. R. Žaliūnas, parašė 53 autorių kolektyvas. Atnaujintą leidimą sudaro 21 skyrius. Juose pateikiamos pagrindinių kardiologijos ligų sindromų diagnostikos ir gydymo schemas. „Širdies ligų gydymas (algoritmai ir schemas)“ – trečiasis tokio pobūdžio leidinys Lietuvoje. Ankstesni išleisti 1998 ir 2001 m. Šį leidinį rengė LSMU MA kardiologai, padedant kardiologams ir angiologams. Prof. R. Žaliūnas padėjo autoriams, kurie rengė ir visai prisidėjo išleidžiant atnaujintą knygos leidimą. Išskirtinę padėką prof. R. Žaliūnas pasakė šio leidinio atsakingajam redaktoriui prof. Petriui Zabielai, taip pat recenzentams profesoriams Rimantui Benečiui, Vidui Pilviniui ir Albinui Naudžiūniui. ▶ 2 p.

Prof. Remigijus Žaliūnas.

Autorės nuotr.

BŪRYS NEDIDELIS – STARTAS REIKŠMINGAS

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) vienas pirmųjų – Kauno medicinos universitetas (KMU) – jau ne vienus metus garsėjo didėjančiu atvykstančiųjų nuolatinėms studijoms skaičiumi. Šie metai nebuvo išimtis LSMU Medicinos akademijos (MA) studijų programoms. Į jas stojančiųjų užsieniečių skaičius ir vėl ūgtelėjo. Tačiau Veterinarinės akademijos (VA) istorijoje – veterinarinės medicinos specialybės nuolatinė studijų paskaitos anglų kalba bus skaitomos pirmą kartą. Šiame fakultete 2011/2012 mokslo metus pasitiko 5 studentai iš Švedijos.

Laima Zakaraitė

Pasak LSMU Veterinarinės akademijos (VA) kanclerio prof. Henriko Žilinsko, tokiu, nors ir nedideliu būriu, bet galime pasidžiaugti. Tai reikšmingas startas ir didelė atsakomybė, žvelgiant į ateitį. „Šie pirmieji studentai yra iš Švedijos – šalies, kuri turi labai aukšto lygio vidurinio ir aukštojo mokslo standartus. Dėl šių priežasčių ir mums reikės labai pasitempti. Tai geras impulsas dėstytojų kokybei gerinti, – teigia LSMU VA kancleris. – Studentų užsieniečių

pritraukimas – strateginės plėtros prioritetasis, todėl per ateinančius artimiausius keletą metų tikimės pasiekti visą akademinę grupę“. Išties visos penkios studentės, nuo 2011 m. rugsėjo siekiančios veterinarinės medicinos specialisto diplomo, atvyko iš šalies, garsėjančios ypatingu reklamu studijų, mokslo kokybei. Koks iššūkis laukia LSMU VA dėstytojų? LSMU Tarptautinių ryšių ir studijų centro Akademinių mainų skyriaus vadovas Alvidas Šarlauskas pastebė, kad atvykusiems veterinarinės medicinos studentams

Alvidas Šarlauskas.

paskaitas skaitančių dėstytojų lygis augs. „Švedija garsėja veterinarinės specialistų parengimo kokybe. Dėl švietimo politikos specifikos šioje šalyje universitetas nėra priverstas orientuotis į priimamų studentų skaičių. Visos pastangos dedamos kelti kokybę, kuri veterinarinės studijoms Švedijoje leidžia patekti į prestižinį lygį pasaulio mastu. Veterinarinės medicinos specialistus rengia vienintelis universitetas. Į jį patekti netgi

Užsienio studentai.

turint aukščiausius balus nelengva. Visos LSMU VA užsieniečių grupės studentės yra itin motyvuotos ir labai reiklios. Siekdami suteikti tai, ko čia atvažiuoja tokie išskirtiniai studentai, mes tobulėjame patys, konkuruojame su geriausiais, – pažymi A. Šarlauskas. – Žinoma, sunku, tačiau šiam startui Veterinarinės akademija jau intensyviai rengėsi apie pusantros metų. Tikime, kad priėmimo rodikliai didės. Laukiame studentų ir iš kitų

šalių, pavyzdžiui, Izraelio. Tačiau dėl šių studentų ypač tenka konkuruoti su Slovakijos, Vengrijos, Čekijos, kitais regiono universitetais, kurie siūlo analogiškas studijas arčiau jų tėvynės. Kodėl būtent švedams patrauklios studijos Lietuvoje? Galima svarstyti taip, kad bendradarbiavimas tarp Baltijos ir Šiaurės šalių jau nuo 1993–1995 metų paklojo pamatus ilgalaikiams geranoriškiems santykiams, didesniai pasitikėjimui. ▶ 4 p.

KARDIOLOGIJOS AKTUALIJOS: EKD GAIRĖS, PAGALBA GYDYTOJUI IR PACIENTUI

◀ 1 p.
Europos kardiologų draugija (EKD) 2011 m. išleido 4 parankines kardiologo knygeles, skirtas gerinti klinikinės praktikos ir pacientų priežiūros kokybę.

Apie Europos kardiologų draugijos 2011 m. ūminių išeminių sindromų be ST pakilimo diagnostikos ir gydymo gairių naujoves kalbėjo dr. Olivija Gustienė. LSMU MA Kardiologijos klinikos gydytoja akcentavo, kad naujosios ūminių išeminių sindromų (ŪIS) diagnostikos ir gydymo gairėse atkreiptas dėmesys ne tik į išemijos, bet ir kraujavimo rizikos įvertinimo, optimalaus gydymo antiagregantais ir antikoagulantais parinkimo svarbą.

„Diagnozuojant ŪIS, gydytojams rekomenduojama taikyti dvitropinį I ir echokardiografijos metodus. Naujieji stipresnio antiagregacinio poveikio P2Y12 receptorių blokatoriai po ŪIS rekomenduojami vartoti kartu su aspirinu iki 12 mėn.“, – sakė dr. O. Gustienė.

Antitrombocitinių vaistų naujienas ir vartojimo ypatumus apžvelgė dr. Raimondas Kubilius. Stabiliosios krūtinės anginos gydymo naujoves nagrinėjo prof. Rūta Marija Babarskienė. Doc. Gintarė Šakalytė aptarė praktinius telmisartano ir hidrochlorotiazido derinio vartojimo aspektus. Svečias iš Vilniaus doc. Aleksandras Kibarskis skaitė pranešimą „Nuo arterinės hipertenzijos iki širdies ir kraujagyslių ligų. Kaip optimizuoti gydymą?“ VUL Santariškių klinikų dr. Jūratė Barysienė aptarė vyresnio amžiaus žmonių arterinės hipertenzijos (AH) diagnostikos ir gydymo ypatumus.

LSMU MA Kardiologijos klinikos prof.

Rimvydas Šlapikas pateikė Europos kardiologų draugijos 2011 m. dislipidemijos gydymo gairių apžvalgą. „Iki šiol gydytojai praktikai vadovavosi 2001 m. amerikiečių NCEP ATP III dislipidemijos gydymo dokumento nuorodomis ir naujesne – 2007 m. – EKD Širdies ir kraujagyslių ligų profilaktikos gairių medžiaga. 2011 m. pristatytos Dislipidemijos gairės, kitaip nei ankstesnės, yra išsamiausias ir praktiniam darbui labiausiai pritaikytas dislipidemijos diagnostikos ir gydymo vadovas“, – sakė prof. R. Šlapikas.

Doc. Vytautas Zabiela kalbėjo apie naujuosius antikoagulantus ir jų skyrimą kasdienėje klinikoje praktikoje. Apie veiksmingą bei patikimą ARB ir KKB fiksuotų dozių derinį arterinei hipertenzijai (AH) gydyti pasakojo doc. Rasa Kavoliūnienė. LSMU MA Kardiologijos klinikos doc. Regina Jonkaitienė iš kardiologo pozicijų kalbėjo apie širdies ir kraujagyslių ligų diagnostiką bei gydymą neštumo metu.

„Tai pirmosios tarpdisciplininės širdies ir kraujagyslių ligų diagnostikos bei gydymo rekomendacijos neštumo laikotarpiu. Širdies ir kraujagyslių ligos stratifikuotos į 4 rizikos grupes pagal PSO bei kiekvienu atveju nurodyta neštumo priežiūros ir gydymo taktika. Pabrėžiama, kad 3 ir 4 rizikos grupės nėščiosios turi būti stebimos III lygio gydymo įstaigose, galinčiose garantuoti visapusišką pagalbą“, – pristatydamas 2011 m. Europos kardiologų draugijos (EKD) gaires apie neštumą ir širdies ligas sakė doc. R. Jonkaitienė.

LSMU MA Akušerijos ir ginekologijos klinikos prof. Rūta Jolanta Nadišauskienė nagrinėjo širdies ligomis ser-

gančių nėščiųjų priežiūros ir gimdymo taktikos ypatumus.

Trys lektorai pateikė 2011 m. EKD gairių apžvalgą, atskleidę daugia-dalyki požūrį į periferinių arterijų ligas. LSMU MA Kardiologijos klinikos prof. Eglė Ereminienė aptarė kliniki-nius atvejus ir nagrinėjo periferinių arterijų ligos epidemiologiją, rizikos veiksnius, bendruosius diagnostikos ir gydymo principus.

LSMU MA Neurologijos klinikos prof. Daiva Rastenytė pateikė ekstrakranijinių ir intrakranijinių arterijų ligų diagnostikos ir gydymo apžvalgą. LSMU MA Širdies, krūtinės ir kraujagyslių chirurgijos klinikos angiochirurgas dr. Linas Velička aptarė periferinių arterijų ligų chirurginio gydymo galimybes.

„Išvyko daugia-dalyki konferencija, kurioje dalyvavo kardiologai, neurologai, akušeriai ir ginekologai bei periferinių arterijų specialistai, bendrosios praktikos gydytojai. Konferencijoje bendrė jungti specialistus ir tarsi praveisti įsivaizduojamą širdies ir kraujagyslių ligomis sergantį pacientą per visas grandis, per visus šios srities specialistus – nuo pacientui reikalingo specialisto konsultacijos iki šeimos gydytojo priežiūros. Širdies ir kraujagyslių ligas turime vertinti kaip bendrą patologiją, galinčią atsirasti keliuose arterijų baseinuose: smegenų, širdies, kojų kraujagyslių. Infarktas, cholesterolio padidėjimas, kraujospūdžio negalavimai, širdies nepakankamumas – visa tai aptarėme konferencijoje „2011 m. kardiologijos naujovių, gydymo metodikų ir gairių daugiadisciplininė apžvalga“, remdamiesi EKD gairėmis“, – apžvelgdamas konferencijos darbą sakė prof. R. Šlapikas.

IŠKILMINGAS LSMU SENATO POSĖDIS

Lapkričio 25 d. (penktadienį) 11 val. kviečiame į iškilmingą LSMU Senato posėdį, skirtą ilgamečio institucijos rektoriaus akademiko Z. Januškevičiaus 100-osioms gimimo metinėms.

Posėdis vyks Z. Januškevičiaus posėdžių salėje, Mokomajame laboratoriniame korpuse (I a., Eivenių g. 4, Kaunas)

DARBOTVARKĖ

I dalis

LSMU Rektoriaus įžanga. Rektorius prof. R. Žaliūnas
Knygos „Akademikas Zigmas Januškevičius 1911–1984“ pristatymas. Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejaus direktorius dr. T. Mekas
Dokumentinės apybraižos „Žmonės, pri(si)jaukinę širdį“ premjera. Lietuvos kardiologų draugijos Kauno skyriaus iniciatyva pristato LTV

II dalis

Pedagoginių vardų atestatų ir ženklelių teikimas. Rektorius prof. R. Žaliūnas, Senato pirmininkas prof. V. Grabauskas

Informacija: gėlės ant akademiko Z. Januškevičiaus kapo Petrašiūnų kapinėse bus padedamos prieš Senato posėdį 9.30 val. Visus, norinčius dalyvauti, dėl išsamesnės informacijos prašome kreiptis į Senato sekretoriatą el. paštu senato.sekretoriatas@med.kmu.lt.

REKTORATO POSĖDYJE. 2011 M. LAPKRIČIO 7 D.

PRITARTA 2012–2013 MOKSLO METŲ STUDIJŲ PLANAMS

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto rektoratas, išklauses fakultetų dekanų informaciją, *nutarė* pritarti 2012–2013 m. m. studijų planams su pastabomis ir teikti juos tvirtinti Senate.

AVE VITA inf.

VARDINIŲ STIPENDIJŲ KONKURAS VISŲ MEDICINOS AKADEMIJOS FAKULTETŲ STUDENTAMS

Studentai (pagrindinių, vientisųjų ir antrosios studijų pakopų, pradedant trečiuoju semestru), norintys dalyvauti vardinių stipendijų konkurse, iki 2011 m. gruodžio 2 d. į LSMU Studentų atstovybę turi **pristatyti šiuos dokumentus:**

- Prašymą Rektoriaus vardu vardinei stipendijai gauti.
- Dekanato patvirtintą pažymą apie bendrą studijų vidurkį.
- Trumpą autobiografiją.
- Aktyvų dalyvavimą studentiškoje veikloje ar reikšmingumą (studentai, kurie yra netekę tėvų ar globėjų, turintys neigalius tėvus arba yra iš daugiavaikių šeimų) įrodančius dokumentus.
- Kitus pasiekimus įrodančius dokumentus (kopijas).

Pastaba.

Bendras studijų vidurkis turi būti **ne mažesnis kaip 8 balai.**

Stipendija nesiskiria studentams, kuriems 2011/2012 m. m. jau paskirta stipendija iš kitų rėmimo fondų.

Komisijos **posėdis įvyks gruodžio 6 d. 14 val.** Universiteto centriniuose rūmuose 103 kab. Studentų, pateikusių prašymus, **dalyvavimas būtinas.**

Prof. Renaldas Jurkevičius
Prorektorius studijoms, komisijos pirmininkas

LAPKRIČIO 17-OJI – PASAULINĖ NEIŠNEŠIOTO NAUJAGIMIO DIENA

Eglė Žemaitienė

Lapkričio 17 d. pirmą kartą minima Pasaulinė neišnešioti naujagimio diena. Šia proga LSMU MA Neonatologijos klinika iniciavo fotografijų parodą „Gyvybė, telpanti delnuose“ Lietuvos Respublikos Seime.

Neišnešioti naujagimiai – tai kūdikiai, gimstantys 22–37 savaičių gestacinio amžiaus. Iki 37 savaičių gimstantis naujagimis yra laikomas neišnešiotu. Juo mažesnio svorio gimsta naujagimis, juo intensyvesnės ir didesnės jam reikia pagalbos.

Statistikos duomenimis, neišnešioti naujagimių, gimstančių kiekvienais metais, skaičius mažai kinta (JAV per pastaruosius dešimtmečius didėja) – apie dešimt pastarųjų metų Lietuvoje iš tūkstančio gimstančių kūdikių šeši yra neišnešioti, o pasaulyje iš dešimties naujagimių vienas gimsta neišnešiotas. Moderniančios technologijos, tobulėjanti medicina leidžia išsaugoti ir pagydyti vis mažiau sveriančius naujagimius.

Neišnešiotų naujagimių mirtingumas per pastaruosius metus Lietuvoje yra sumažėjęs – nuo 2000 m. 22–23 savaičių gimusių naujagimių mirtingumas yra sumažėjęs 13 proc., 24–25 savaičių – 6 proc., 26–27 savaičių naujagimių – 13 proc., 28–31 savaičių naujagimių – 3 proc. Panašūs duomenys nustatomi visame pasaulyje. Neišnešiotų naujagimių neišsivystę atitinkami refleksai – čulpimo ir rijimo – garantuojantys jų egzistavimą. Todėl jie negali patys valgyti ir yra zonuojami. Vaikučiams negalintiems gauti maisto per burną, skiriamos lašinės infuzijos. Dažnai dėl surfaktanto – medžiagos, palaikančios plaučius išsiplėtusius – stoko jie negali patys kvėpuoti, todėl jų kvėpavimas palaikomas aparatais. Neišnešioti naujagimiai neturi reikiamo poodinio sluoksnio, apsaugančio nuo šalčio poveikio, todėl jiems reikalingi specialūs šilumą palaikantys inkubatoriai. Šių mažųjų imunitetas nesubrendęs, todėl jie yra linkę sirgti infekcinėmis ligomis, ypač – sepsiu.

Naujagimis gali vykti iš liginės namo tada, kai pats valgo ir jam nebereikia papildomo šilumos šaltinio. Pasak LSMU MA Neonatologijos klinikos vadovės dr. Rasos Tamelienės, priešasčių, kodėl dalis naujagimių gimsta neišnešioti, yra daug. Pirmiausia – priešlaikinį gimdymą gali nulemti infekcinės, gretutinės mamos ligos ir neštumo patologija – preeklampsija, polihidramnionas, lytinių organų displazijos, placentos atsoka, neurohormoniniai sutrikimai, cukrinis diabetas, širdies ir kraujagyslių ligos. Jei moteris nešioja du ir daugiau kūdikių – tokie neštumai taip pat dažnai baigiasi per ankstyvu gimdymu. Naujagimiai per anksti gali gimti ir dėl chromosominių bei genetinių anomalijų. Stresas, netinkama gyvensena, sunkus darbas, mamos amžius iki 16-kos metų ir per 35-erius – taip pat turi įtakos gimdymui per anksti. Per metus Kauno klinikose gydoma apie 120–150 vaikučių iki pusantro kilogramo svorio.

SLAUGYTOJŲ VAIDMUO ESTETINĖJE CHIRURGIJOJE

Lapkričio 10 dieną vyko respublikinė konferencija „Estetinės chirurgijos galimybės“, skirta slaugos specialistams ir gydytojams odontologų padėjėjams.

Eglė Svitojūtė

Konferenciją organizavo LSMU MA Plastinės ir rekonstrukcinės chirurgijos klinika ir Lietuvos chirurgijos slaugos specialistų draugija. Renginys sulaukė nemažo įvairių sričių slaugytojų dėmesio. Konferencijos metu buvo nagrinėjamos aktualios temos, susijusios su plastine ir rekonstrukcine chirurgija, paciento paruošimu tokio profilio operacijoms bei tam tikrais psichologiniais aspektais. Konferenciją pradėjo LSMU MA Plasti-

nės ir rekonstrukcinės chirurgijos klinikos vyresnioji slaugytoja-slaugos administratorė I. Minkevičiūtė, kuri perdavė Lietuvos chirurgijos slaugos specialistų draugijos prezidentės S. Gružauskienės sveikinimus konferencijos dalyviams bei pasidžiaugė susirinkusiųjų gausa. Renginio dalyviams taip pat sveikino LSMU MA Plastinės ir rekonstrukcinės chirurgijos klinikos vadovas prof. R. Rimdeika, kuris pabrėžė, kad be slaugytojų pagalbos ir profesionalumo gydytojų darbas būtų tiesiog neįmanomas.

▶ 4 p.

„MOKSLINIAI TYRIMAI – KAIP ĮDOMIOS ŠACHMATŲ PARTIJOS“

Tarp gražaus būrio jaunųjų mokslininkų, kuriems ką tik įteikti mokslo daktarų diplomai, yra ir mūsų pašnekovas **dr. Andrius Bogdelis** – kineziterapeutas, sporto fiziologas, Lietuvos olimpinės plaukimo rinktinės konsultantas. Doktoras yra pasiekęs gražių mokslo laimėjimų, publikavęs tyrimų rezultatus žurnale *The Journal of Clinical Investigations*, turinčiame itin aukštą citavimo indeksą (*impact factor* (IF) = 17) bei žurnale *Biochemical and Biophysical Research Communications* (IF = 2,6). Mokslininko disertacija parengta Kardiologijos instituto Ląstelių kultūrų laboratorijoje, kurios vadovas Lietuvos mokslo premijos laureatas prof. habil. dr. Arvydas Skeberdis. Tema „Baltymų kinazių ir kitų signalinių molekulių įtaka širdies miocitų L-tipo kalcio srovei“.

Loreta Giedraitienė

Kuo Jūsų disertacijos tema įdomi Jums pačiam?

Darbas įdomus tuo, kad įsigilinama į labai smulkius procesus, reiškinius. Mokslininkas veikia kitaip. Prieš jį atsiveria visiškai kitas pasaulis. Kitaip pradėti vertinti pasaulį, kuriame gyvenimi. Atkrepta daug iliuzijų. Darbas buvo įdomus mokslinė prasme ir todėl, kad kai kurie mūsų tyrimų rezultatai prieštaravo kitų autorių darbams ir netgi nusistovėjusioms dogmoms. Disertacijos tema leido kelti klausimus: kodėl, ar tikrai. Čia kaip žaidžiant šachmatų partiją – nuolatinis ieškojimas teisingiausio ėjimo ir stengimasis pastebėti priešininkų klaidas. Širdies ląstelėje yra labai daug žinomų ir dar nežinomų signalinių kelių ir juose dalyvaujančių molekulių, todėl mūsų tyrimų metu reikėjo numatyti ir įvertinti daug sąlygų bei tiksliai sumodeliuoti patį bandymą. Tad mūsų tyrimus drąsiai galima palyginti su šachmatų partijomis, kur reikia numatyti daug teisingų ėjimų į priekį, kad išsprastum karalių į kampa, tai yra kad atsiskleistų tiesa.

Ar sunku laužyti dogmas?

Straipsnių publikavimas kartais buvo ėjimas prieš srovę. Tai yra įdomu. Mes teigėme visiškai kitaip, nei buvo nusistovėjusi nuomonė. Ląstelių kultūrų ir Membranų biofizikos laboratorijos labai ilgai dirbo rengdamos šį straipsnį, bet jis vis būdavo atmetamas būtent dėl nusistovėjusios nuomonės – tarsi taip negali būti. Vėliau labai autoritetingas, aukšto

reitingo žurnalas „*The Journal of Clinical Investigations*“ įsigilino ir įvertino mūsų argumentus. Straipsnis buvo publikuotas. Manau, mokslo pasauliui šiuo klausimu buvo labai sunku priimti naują tiesą. Mums patiems buvo labai smagu ją atrasti. Mokslas tuo ir įdomus, kad negali būti dogmų. Sakyčiau galynėjimasis su dogma vyko spontaniškai, buvo naturalus vyksmas. Mes savo tyrimais pasitikėjome, tad tereikėjo apsiginkluoti kantrybe.

Apgynėte daktaro disertaciją, sukaupėte nemažai straipsnių. Kuo aktuali Jūsų tema?

Mūsų tema aktuali keliais aspektais. Pirmiausia – tai pamatiniai dalykai. Fundamentalieji tyrimai padeda suprasti procesus, suteikia pažinimą. Mes geriau suprantame gamtą, žmogų. Šiuo atveju – širdyje vykstančius procesus. Be to, įgauname galios daryti jiems įtaką. Kai giliau suprantame žmogaus organizme vykstančius procesus, bendražmogiškąją prasmę labiau norėtume, kad jie būtų reguliuojami profilaktiškai, sveikomis priemonėmis – ne farmakologinėmis. Žmonės turėtų suprasti, kad sveikas mąstymas, sveika gyvensena yra negalavimų profilaktika. Jei žmonės įvykdytų šias paprastas sąlygas, pagerėtų jų gyvenimo kokybė, kiekviena diena teiktų labai daug džiaugsmo. Šiuo laikotarpiu žmogus dėl sąmoningumo stokos kiekvieną dieną patiria ir galvoja net apie kelis savo sveikatos sutrikimus. Pažinimas mane įpareigoja sakyti, kad žmonės patys savo netinkamu elgesiu,

mąstymu susikuria problemas. Labai svarbu, kad Lietuvoje mes esame pajėgūs atlikti aukšto lygio laboratorinius tyrimus. Ląstelių kultūrų laboratorija ir Membranų biofizikos laboratorija, kuriose dirbau, yra labai stiprios biomedicinos srityje. Šių laboratorijų publikuoti straipsniai tai patvirtina. Mano disertacijos galutinis produktas yra straipsnis. Remdamiesi tais duomenimis, toliau dirba kliniciškai, farmakologiškai ir kt. Mes, mokslininkai, kuriame pažinimą, atskleidžiame pamatines žinias, kiti jomis naudojasi, pritaiko praktiškai. Ląstelių kultūrų laboratorijos paskirtis – ne vien tik fundamentalieji tyrimai. Laboratorija pademonstravo, kad genetiškai modifikuotų autologinių kamieninių ląstelių transplantavimas gali pagerinti infarkto pažeistos eksperimentinio gyvūno širdies mechaninę funkciją. Laboratorija tiki, kad šių tyrimų rezultatai bus pritaikyti širdies, krūtinės ir kraujagyslių chirurgijos klinikoje.

Koks Jūsų kelias į mokslą?

Tai įdomus kelias per aplink. Viskas prasidėjo nuo kineziterapijos. Ją pasirinkdamas žinojau, kad gydysiu žmones. Jaunatviškas nerūpestingumas peraugo į atsakingumą žmonėms, kuriuos gydysi. Supratau, kad turiu investuoti į knygas, kursų, žinias, – savo kolekcijoje turiu ir brangių knygų, sumažinusių mano pramogų skaičių iki minimumo. Negali sau leisti pakenkti žmogui. Turi jam kiek įmanoma padėti. Žmogus yra ribotas, bet turi didžiulį potencialą, tad reikia šias ribas kiek įmanoma plėsti. Taip ir prasidėjo. Gal tai mokslininko protas, – vis ieškai giliau, vis norisi patirti, sužinoti nauja. Lietuvos kūno kultūros akademijoje, kurią esu baigęs, įstojau į magistrantūrą, į sporto fiziologiją. Tuo pat metu pradėjau dirbti ir kineziterapeutu. Baigiant magistrantūrą buvo daug klausimų, norėjosi į juos atsakyti. Supratau, kad atsakymus gali duoti mokslo kelias. Moksle yra mažai iliuzijų, bet daug tiesų. Žmonės mėgsta gyventi iliuzijomis, bet mokslui reikalingi faktai, argumentai. Pradėjau lankyti prof. A. Skeberdžio

Dr. Andrius Bogdelis.

Asmeninė nuotr.

rengiamus Vidurstačios signalizacijos seminarus, kuriuose savo tyrimų duomenis pateikia žymūs Lietuvos ir užsienio mokslininkai, dalyvaudavau diskusijose. Vieno pokalbio metu prof. A. Skeberdis pasiūlė studijuoti doktorantūroje. Tuo metu turėjau pasiūlymą studijuoti doktorantūroje ir LKKA. Mokiausi sporto fiziologijos, tad buvo įdomu patyrinėti dar giliau ir visiškai kitą sritį. Taip nuo kineziterapijos per sporto fiziologiją pasukau mokslininko keliu į visiškai kitą kryptį. Kad nebūčiau visiškai teoretikas, tobulėčiau, neprarasčiau ir savo pirmųjų specialybių žinių, papildomai dar dirbau sporto fiziologu, kineziterapeutu. Teko dirbti su Lietuvos olimpinės plaukimo rinktine. Labai džiugu, kad vadovas prof. A. Skeberdis tas galimybes suteikė. Džiaugiuosi, kad turėjau labai puikų vadovą ir konsultantą (habil. dr. J. Jurevičius, Membranų biofizikos laboratorijos vadovas), kurie yra

garsūs mokslininkai, vieni iš geriausių šios srities specialistų pasaulyje. Būdamas šalia jų, esi garantuotas, kad gausi aukščiausio lygio žinias. Tai labai svarbu. Mano nuomone, žmogus neturi įklimpti į vieną sritį. Kartkartėmis reikia apžvelgti ir kitas.

Ką pasakytumėte svarstantiems ir abejojantiems, ar verta pasukti mokslininko keliu?

Abejonė – labai geras dalykas, tik neturi užtrukti. Reikia surinkti faktus, pasižiūrėti, ko pats nori, patikrinti galimybes ir apsispręsti. Jei žmogus abejoja, vadinasi, jis svarsto, ar jam to reikia. Tai rodo, jog jis turi atsakomybę. Gali būti ir toks nesmagus dalykas, kad stojantysis stoja ne dėl mokslinio pažinimo. Mokslinė tiesa, mokslo atradimas tokiais atvejais būna antraeiliai. Taigi abejonė gerai, nes sutaupai savo ir kitų laiką.

„AUKŠTAJAME MOKSLE REIKIA SPRENDIMO – SIEKIAME MOKYTI AR IŠMOKYTI“

Aušrinė Jurgelionytė,
Projekto komunikacijos kuratorė

Kalbant apie Lietuvoje vykstančią aukštojo mokslo reformą, pabrėžiama į studentą orientuotų studijų svarba. Ką gi tai reiškia? Priešingybė į studentą orientuotam mokymui būtų į dėstytoją orientuotas mokymas. Turbūt visi turi patirties, kai būtent pastarasis požiūris tinkamesnis aukštojo mokslo procesui apibūdinti, isitinkines *Tuning Educational Structures in World (Tuning)* muzikos ir dailės ekspertas dr. Jeremy Coxas. Jo nuomone, nereikia visko supaprastinti ir supriešinti šiuos du mokymo būdus, tokia požiūrių dichotomija verčia daugelį dėstytojų užimti gynybinę poziciją.

Taigi šiuo metu vykstančio nacionalinio projekto „Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistemos (ECTS) nacionalinės koncepcijos parengimas: kreditų harmonizavimas ir mokymosi pasiekimais grindžiamų studijų programų metodikos kūrimas bei diegimas“ ekspertas tikino, kad labai svarbu užimti subtilią ir moraliai neutralią poziciją, bandant įdiegti į studentą orientuoto mokymo elementus savo darbo aplinkoje ir kartu pripažįstant, kad tokie elementai aukštojo mokslo praktikoje egzistavo ilgą laiką. „Mes nekalbame apie balta ir juoda arba gera ir bloga priešpriešą, o tiesiog siūlome ieškoti tinkamiausių metodų konkrečiai situacijai, galvoti apie tai, ko mokome ir

ką išmokome, – sako nuolat Europos universitetus konsultuojantis menų ekspertas ir čia pat prisimena gyvenimišką situaciją. – Mano draugas paprašė vyresniojo sūnaus pamokyti jaunesnįjį važiuoti dviračiu. Vyresnysis labai greitai tėčiui pranešė, kad prašymą jau įvykdęs. Kai nuėjo kartu įvertinti, jaunesnysis važiuoti nesugebėjo. Atsakymas buvo paprastas – jis buvo mokomas, bet neišmoko.“ Pasak dr. J. Coxo, į studentą orientuotas mokymas reiškia pagalbą studentams atrasti savo mokymosi būdą, suvokti savo motyvaciją bei įgyti paveikių mokymosi įgūdžių. Perkėlus šį požiūrį į praktiką, tai reikštų, kad dėstytojai turi padėti studentams užsibrėžti pasiekiamą

tikslų, skatinti studentus vertinti save ir kolegas, padėti jiems dirbti kartu grupėse ir laiduoti, jog jie žino, kaip vartoti visus pasiekiamus mokymosi išteklius. Mokymasis daugiau yra asmeninio tobulėjimo forma. „Ši mokytojų sistema neleidžia studentų laikyti tiesiog „tuščiomis talpyklomis“ – jie ateina turėdami savo suvokimą. Reikia nepamiršti ir pripažinti, kad studentai mokosi skirtingais būdais. Turėtų būti skatinamas kūrybiškumo ugdymas, pats mokymasis laikomas aktyviu, kintamu vyksmu“, – į studentą orientuoto mokymo principus dėsto ekspertas. Kodėl būtent tai turėtų būti laikoma geru būdu organizuoti studijas, atsako tyrimai, analizuojantys, kaip

studentai įgyja žinias atlikdami skirtingas užduotis. Vidutiniai studentų žinių išmokimo rodikliai (išdėstyti piramidės principu) rodo, kad skaitymas ir paskaitos pakyla į piramidės viršūnę (vos 10 ir mažiau procentų). O išmokimo piramidės apačioje atsiduria diskusijos (apie 50 proc.), praktinis atlikimas (apie 80 proc.) ir kitų mokymas (apie 90 proc.). Todėl dr. J. Coxas pripažįsta, kad jam į studentą orientuotos studijos tiesiog priimtinesnės – jis labai mėgsta mokytis iš studentų, nes tai suteikia galimybių pačiam sužinoti daug naujo. Ekspertas pabrėžia, kad būtent dėl to negalima pasakyti – viena sistema yra gera, o kita – bloga. Tai – sistema, turinti grįžtamąjį ryšį.

PAMINĖTA PASAULINĖ DIABETO DIENA

Ernesta Puidokaitė

Cukrinis diabetas buvo žinomas dar Senovės Egipte. Apie šią ligą buvo rašoma Eberso papirusė, parašytame daugiau nei prieš 3500 metų. Bėgant amžiams žmogus tobulėja ir daugėja endokrinologijos atradimų, tačiau diabetas ir šiandien išlieka klatinga ir paplitusi liga. Kas 5 minutes pasaulyje diagnozuojamas naujas diabeto atvejis, kas 10 min. nuo diabeto ir jo komplikacijų miršta vienas žmogus. 2000 m. pasaulyje buvo registruota 160 mln. sergančių šia liga žmonių. Prognozuojama, kad ligos plitimo mastai nelėtės ir ateityje. Iki 2030 m. diabetikų skaičius gali padidėti iki 400 mln. žmonių. Blogiausia, kad net pusė ligonių net nežino, kad jie serga. Norint atkreipti dėmesį į šią ligą, nuo 1991 metų lapkričio 14 d. minima Pasaulinė diabeto diena. Ši data pasirinkta neatsitiktinai – tai insulino atradėjo F. Bantingo gimimo diena. Šią dieną visame pasaulyje organizuojamais renginiais stengiamasi atkreipti visuomenės dėmesį į diabeto keliamas problemas. Šiais metais LSMU SMD Endokrinologijos būrelio nariai, Lietuvos slaugytojų diabetologų draugija, Studentų farmacininkų draugija, LiMSA ir Kauno krašto diabeto bendrija suvienijo jėgas ir diabeto dienos progą surengė akciją Kauno „Akropolyje“.

Asmeninė nuotr.

Šventiškai nusiteikęs LSMU studentų būrys dar prieš šventės pradžią „Akropolyje“ surengė eitynes Laisvės alėja. Nešini 100 žydros spalvos balionų jie kvietė Kauno miesto gyventojus pasitikrinti gliukozės kiekį kraujyje. Pasivaikščiojimo pabaigoje buvo suformuotas diabeto dienos simbolis – žydras ratas. Nuo 14 valandos studentai bei slaugytojai diabetologai matavo gliukozės koncentraciją kraujyje, arterinį kraujospūdį, konsultavo prekybos centro lankytojus ir praeivius diabeto klausimais, dalijo lankstinukus apie pagrindinius ligos rizikos veiksnius ir simptomus. Kauno krašto diabeto bendrijos atstovai pasakojo apie savo veiklą, dalijosi mintimis apie gyvenimą su šia liga. Smalsiausi lankytojai galėjo susi-

pažinti su insulino pompomis bei insulino penais bei pasirašyti peticiją dėl insulino pompų kompensavimo vyresniems nei 19 metų asmenims. Visiems akcijos dalyviams buvo dalijami Pasaulinės diabeto dienos simboliu pažymėti lipdukai, kviečiantys vienyti prieš diabetą. Akcijos metu gliukozės kiekis kraujyje buvo pamatuotas 300 žmonių. Kiekvienam lankytojui buvo paaiškintos gliukozės kiekio kraujyje normos, nustačius padidėjusį gliukozės kiekį, rekomenduota tyrimą atlikti kitą dieną ir pasitarti su gydytoju. Visos akcijos metu buvo konsultuojama sveikos gyvensenos klausimais, atsakinėjama į lankytojų rūpimus klausimus, nes mokymas yra viena svarbiausių diabeto profilaktikos priemonių!!!

NAGRINĖTI AKTUALŪS TRANSFUZINĖS MEDICINOS KLAUSIMAI

Lietuvos intensyviosios terapijos draugija, LSMU MA Intensyviosios terapijos klinika bei LSMU MA Onkologijos ir hematologijos klinika organizavo respublikinę mokslinę-praktinę konferenciją „Aktualūs transfuzinės medicinos klausimai“.

Prof. Dagmara Reingardienė.

Autorės nuotr.

Džiuljeta Kulvietienė

Konferencija skirta anesteziologams ir reanimatologams, transfuziologams, onkologams, hematologams, toksikologams, bendrosios praktikos gydytojams, kardiologams, chirurgams, neurologams, vidaus

ligų gydytojams bei akušeriams ir ginekologams.

Pranešimu „Kraujo perpylimo istorija pasaulyje ir Lietuvoje“ konferenciją atidarė prof. Dagmara Reingardienė. „Nuo pat žmonijos istorijos pradžios kraujui buvo teikiama išskirtinė svarba“, – sakė prof. D. Reingardienė ir

pateikė daug įdomių istorinių faktų bei datų.

1492 m. atlikta pirmoji registruota kraujo transfuzija merdinčiam nuo insulto popiežiui Inokentijui VIII. 1628 m. anglų mokslininkas Viljamas Harvėjus ištyrė ir aprašė žmogaus kraujotakos ratą. 1666 m. R. Lower perpylė šuniui šuns kraują. 1667 m. prancūzas J. B. Denis perpylė žmogui ėriuko kraują. 1818 m. anglų chirurgas ir akušeris J. Blundellis sėkmingai perpylė žmogui žmogaus kraują. 1875 m. dokumentuose rastos pirmosios žinios apie kraujo perpylimą Lietuvoje. 1901 m. austrų biologas K. Landsteineris nustatė 3 kraujo tipus. 1907 m. čekas J. Janskis ir 1910 m. A. Mosas sudarė 4 kraujo grupių sistemą. 1909 m. D. Kraillis pirmasis perpylė žmogaus kraują žmogui prieš tai nustatęs kraujo grupes. 1914 m. išrastas būdas kraujui saugoti: brazilas L. Agote'as sukūrė kraujo konservantą – natrio citratą. 1932 m. įkurtas pirmasis kraujo bankas. 1940 m. JAV K. Landsteineris atrado kraujo Rezus (Rh) faktorių. Taip pat prof. D. Reingardienė perskaitė pranešimus apie žmogaus serumo albuminą ir hemoraginį šoką. LSMU MA Onkologijos ir hematologijos klinikos gydytoja Diana Remeikienė kalbėjo apie šiuolaikinės kraujo komponentų transfuzijos indikacijas ir transfuzijų metodiką. D. Remeikienė aptarė ir kraujo komponentų transfuzijų sukeltas komplikacijas. ▶ 5 p.

BŪRYS NEDIDELIS – STARTAS REIKŠMINGAS

◀ 1 p.

Atvykę švedai nejučia didžiulio atotrūkio tarp klimato, žmonių temperamento. Jiems paprastai nereikia ilgos adaptacijos“.

A. Šarlauskas pajuokauja, kad šiuo atveju adaptacija ir persiorientavimas aktualesnis dėstytojams nei studentams. Studijų tarptautškumo stiprinimas, kokybės gerinimas, patrauklumo užsieniečiams didinimas – tai bene visuose Lietuvos aukštųjų mokyklų dokumentuose pateikiami prioritetai. Lietuvos universitetai su nerimu vertina artimiausius dešimtmečius, kai stojančiųjų skaičius dėl demografinių veiksnių gali sumažėti net iki 40 proc. Užsienio šalių stojantieji tapo patrauklia rinka ambicingiems universitetams, norintiems ir galintiems pasiūlyti tinkamą studijų kokybę, aktualias, reikalingas programas.

Universitete jau daugiau nei 20 metų užsieniečių studijas organizuoja Tarptautinių ryšių ir studijų centras (TRSC). Centro duomenimis, šiemet atvykusių studijuoti skaičius yra 130 ir 14 proc. lenkia pernykštį. 2011/2012 mokslo metais LSMU gausiausiai pasirinko ispanai (40) ir švedai (32), tačiau, kaip ir anksčiau, geografija plati, tarp pirmakursių – Jungtinės Karalystės, Vokietijos, Airijos, Libano, Izraelio, Lenkijos, Jungtinių Valstijų piliečiai. Kaip ir anksčiau, tarp pasirinkimų lyderis Medicinos fakultetas. Jį pasirinko 97 atvykusieji. Odontologijos fakultete anglų kalba studijuoja 28 pirmakursiai. Iš viso LSMU šiemet studijuoja 444 užsienio studentai: Medicinos (304), Odontologijos (122), Farmacijos (10), Visuomenės sveikatos (2), Veterinarijos fakultetuose (5).

SLAUGYTOJŲ VAIDMUO ESTETINĖJE CHIRURGIJOJE

◀ 2 p.

Mokslinę konferencijos dalį bendru pranešimu pradėjo gydytojas M. Kazanavičius ir prof. R. Rimdeika, kurie aptarė veido defektų ir jų operacijų klinikinius atvejus iš savo bei kolegų praktikos. Prof. R. Rimdeika pradėdamas pranešimą pažymėjo, kad veidas atlieka ne tik daug fiziologinių funkcijų. Tam tikroms ligoms sukėlus veido defektus blogėja emocinė paciento savijauta. Profesorius aptarė galimas veido srities defektų atsiradimo priežastis, taikomus gydymo metodus ir jų derinius, pabrėžė, jog kiekvienam pacientui turi būti parenkamas individualus gydymo planas. LSMU MA Plastinės ir rekonstrukcinės chirurgijos klinikos dr. D. Razukevičius pristatė pranešimą tema „Ortognatinė chirurgija“. Anot dr. D. Razukevičiaus, ortognatinė chirurgija – tai bendras odontologų ir plastikos chirurgų darbas. Pranešėjas pabrėžė, kad žandikaulio korekcijos operacijos yra galimos tik šiems specialistams dirbant komandoje. Gydytojas aptarė klinikinius atvejus bei situacijas, kai yra būtina ortognatinė chirurgija, nagrinėjo galimą gydymo taktiką. Gydytojo odontologo padėjėja A. Reivytenė ir bendrosios praktikos slaugytoja D. Lekavičienė išsamiai aptarė liginio paruošimą sąkandžio anomalijos operacijoms, tokių pacientų pooperacinę slaugą. Pristatytas gydytojo odontologo pa-

dėjėjos bei slaugytojos vaidmuo ir funkcijos kiekvieno paciento gydymo etapo – nuo jo atvykimo į gydymą įstaigą iki pooperacinio laikotarpio, apibrėžtos kompetencijos ribos. Pirmąją konferencijos dalį užbaigė pranešimai apie chirurginį randų gydymą bei naujas pacientų gydymo ir slaugymo technologijas. Antrosios konferencijos dalies metu didesnis dėmesys buvo skiriamas estetinei chirurgijai. Aptartos tokios temos kaip minimaliai invazinė plastinė chirurgija, veido raukšlių ir kontūrų korekcija, kūno linijų korekcija – riebalų nusiurbimas, pilvo sienos plastika. Pranešimą vienu aktualiausių slaugytojams pranešimų baigė LSMU MA Psichiatrijos klinikos dr. A. Miškinytė, kuri aptarė pacientų paruošimą plastinėms ir rekonstrukcinėms operacijoms psichologiniu aspektu. Pacientai, kurie ryžtasi tokioms operacijoms, ne visuomet supranta galimą operacijos baigtį ir tikisi geresnių nei įmanoma gydymo rezultatų. Tad su pacientu būtina išsamiai pakalbėti. Svarbų vaidmenį atlieka slaugytojas tiek priešoperaciniu laikotarpiu, tiek po operacijos. Visos konferencijos metu slaugytojai bei gydytojų odontologų padėjėjai galėjo dalytis patirtimi, diskutuoti bei pasisemti žinių aktualiomis temomis. Renginio organizatoriai džiaugėsi jos sėkme ir dalyvių susidomėjimu.

PADĖKA

Širdies, krūtinės ir kraujagyslių chirurgijos klinikos kraujagyslių chirurgijos skyriaus kolektyvui, nuoširdžiai dėkojame chirurgams prof. Edgarui Stankevičiui, dr. Linui Veličkai, operavusiems mano mamą, slaugytojoms Rasai Ščeponienei, Lionei Petru-sevičienei, slaugutėms Jolitai Marcinkevičienei, Ramintai Bitinaitei, Sandrai Andriulaitytei už nuoširdumą, atidumą ir rūpestingumą prižiūrint mamą.

Ligonės Irenos Bražienės dukra

E. Žemaitienės nuotr.

MEDICINA IR MUZIKA – IŠ VIENOS RAIDĖS

Kauno klinikų darbuotojams ir pacientams koncertą dovanojo vienas žymiausių Lietuvos kultūros ir meno žmonių, smuiko virtuozas Vilhelmas Čepinskis. Fortepijonu komponavo Loreta Haidari. Maestro atliko H. Wieniavski, J. Suk, E. Ysaye, I. Albeniz, P. Sarasate ir kt. kompozitorių kūrinius.

Džiuljeta Kulvietienė

V. Čepinskio kūrybinė biografija – spalvinga kaip ir jo griežimas smuiku. Koncertai įtakingiausių pasaulio valstybių oficialiems asmenims ir padėkos koncertas už išsaugotą liepų alėją eiliniams prospekto gyventojams, labdaros koncertai bažnyčiose. Būsimasis pasaulinio garso smuiko virtuozas ir dirigentas V. Čepinskis septynerių pirmąkart debiutavo Kau-

no filharmonijoje. Smuikininko koncertai per Lietuvos nacionalinį radiją ir televiziją transliuojami nuo tada, kai jam suėjo 11 metų. 1998 m. išrinktas įsimintiniausiu Kauno menininku. 2003 m. už nuopelnus savo šaliai Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus įteikė Vilhelmui Čepinskiui Riterio kryžį. 2004 m. V. Čepinskis subūrė trylikos styginių instrumentų kamerinį orkes-

tra, kuriame groja jauni, talentingi muzikai iš visos Lietuvos. 2005 m. šiam kolektyvui suteiktas „Camerata Klaipėda“ vardas. Praėjusio penktadienio popietę dovanavo savo muziką Kauno klinikoms ir nuoširdžiai bendravo su klausytojais. Prasminga buvo ne tik klausytis virtuoziško jauno smuikininko griežimo, bet ir stebėti klausytojų veidus – tai, kaip jie keitėsi apgaubti muzikos garsų. Iš salės tikrai išėjo kiti veidai nei atėjo... Gal trečią kartą pakviestas bisui, V. Čepinskis gynėsi, jog tai ne tik jo nuopelnas, kad klausytojams patiko. „Tai jūsų širdys tokios – atliepiančios“, – sakė smuikininkas, gyrė Kauno klinikų salės akustiką ir priminė: „Muzika ir medicina – abi iš „m“ raidės. Abi gydo ir sielą, ir kūną. Jei jums patiko – atsakymo ieškokite savo širdyse – be to neįmanoma rasti kelią į sielos gelmes. Dėkui jums už tokį širdingą priėmimą.“

Mokymosi visą gyvenimą programa

LSMU STUDENTAI LANKĖSI KAUNO RAJONO MOKYKLOSE

Minint Europos savanoriškos veiklos metus ir siekiant skatinti tarptautiškumą ir toleranciją, Švietimo mainų paramos fondas kartu su Europos Parlamento Informacijos biuru Lietuvoje pradėjo įgyvendinti naują iniciatyvą – „Erasmus Lietuvos mokykloms“.

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) Tarptautinių ryšių ir studijų centras kartu su Studentų atstovybe (SA) ir Kauno tarptautinių medicinos studentų sąjunga (KIMSU) parengė projektą „LSMU – Erasmus-Tolerancija“. Jis buvo finansuotas iš Mokymosi visą gyvenimą programos, kurią Lietuvoje administruoja Švietimo mainų paramos fondas. Susitikimų su mokiniais metu studentai lankėsi keturiose Kauno rajono mokyklose (Lapių pagrindinėje mokykloje, Raudondvario gimnazijoje, Garliavos Juozo Lukšos gimnazijoje, Akademijos Ugnės Karvelis gimnazijoje), dalijosi įspūdžiais apie Erasmus mainų programą, profesijos

pasirinkimo ir gyvenimiška patirtimi. Kartu projekto dalyviai atkreipė moksleivių dėmesį į Europos Sąjungoje puoselėjamas vertybes: pagarbą daugiakultūriškumui, antidiskriminavimą, lygias galimybes ir žmogaus teisių apsaugą. Studentai savanoriai lankėsi mokyklose, bendravo su mokiniais. LSMU ketvirtojo kurso būsimoji kineziterapeutė Agnė Slapšinskaitė, kuri tris mėnesius studijavo pagal Erasmus mainų programą Norvegijoje, teigė: „Perteikti patirtį yra labai svarbu ir to reikia jaunimui, ypač mokiniais, kurie turi daug abejonių, klausimų dėl profesijos pasirinkimo ir ne tik. Džiaugiuosi, kad esu šio projekto

dalis“. Kartu mokyklose lankėsi LSMU studentai iš užsienio: Pakistano, Airijos, Indijos ir kitų šalių. Jų teigimu, Lietuvos jaunimas gana tolerantiškas. Kalbėdami apie pirmąsias savo dienas Lietuvoje, užsieniečiai minėjo nemenką kalbos barjerą ir odos spalvos išskirtinumą. Praėjus keleriems metams, to jau nebepastebi. „Jūsų tauta santūri, galbūt dėl to lietuviams reikia daugiau laiko pokyčiams, priimant naujoves“, – kalbėjo Qasim Khan iš Pakistano. Tolerancija ir daugiakultūriškumas nėra svetimas mūsų mokyklose, mokiniai džiaugėsi turėdami galimybę susitikti su studentais. „Labai smagus jausmas matyti susidomėjimu spindinčias moksleivių akis, bendrauti su jais, perduoti turimas žinias, konsultuoti dėl būsimo profesijos pasirinkimo. Tai visapusiškai naudingas susitikimas – tiek mokiniais, tiek studentams“, – sutartinai teigė

G. Diliūnienės nuotr.

nuolatiniai projekto dalyviai ir organizatoriai LSMU studentai Robertas Pranevičius ir Kristina Mickevičiūtė. „Atsiradusi nauja iniciatyva „Erasmus Lietuvos mokykloms“ atvėrė studentams duris į mokyklas, kur jie tiesiogiai galėjo pasidalyti savo profesijos pasirinkimo ir studijavimo LSMU patirtimi, dalyvavimo įspūdžiais Erasmus mainų programose. Užsie-

niečiai studentai pabrėžė savo patirtį Lietuvoje ir žmonių požiūrį į juos. Smagu dirbti su studentais, kurie yra kūrybingi, savo Universitetą mylintys žmonės“, – pasidžiaugė šio projekto koordinatore Gintare Diliūnienė. Tikimės, kad projektas toliau bus plėtojamas, nes Lietuvoje dar liko daug neaplankytų mokyklų.

LSMU SA

NAGRINĖTI AKTUALŪS TRANSFUZINĖS MEDICINOS KLAUSIMAI

◀ 4 p.
LSMU MA Širdies, krūtinės ir kraujagyslių chirurgijos klinikos dr. Audronė Veikutienė kalbėjo apie autologinio kraujo transfuziją. Daug naujo pasakė ir senas tiesas priminė LSMU MA Nefrologijos klinikos gydytoja Rūta Lekšienė, kalbėdama apie kraujo krešėjimą mažinančius augalus.

„Apsinuodijimai kraujo krešėjimą veikiančiais augalais mažai tikėtini, bet praktikoje gali pasitaikyti vaistinių augalų ir medikamentų sąveikos, šalutiniai ar nepageidaujami poveikiai. Literatūroje randama įspėjimų apie galimą stipresnį, kartais – neprognozuojamą augalų ir krešėjimą veikiančių farmakologinių preparatų sąveiką. Didesnis dėmesys turėtų būti skiriamas

mas vaistiniams augalams, kurie gali didinti kraujavimo riziką, stiprinti krešėjimą stabdančių medikamentų veikimą“, – sakė R. Lekšienė. LSMU MA Anestezilogijos klinikos dr. Arūnas Gelmanas kalbėjo apie svetimo kraujo poreikio mažinimą chirurgijoje. „Daug metodikų ir priemonių gali būti taikomos siekiant mažinti arba

visai išvengti alogeninio kraujo naudojimo operacijų metu. Šių metodikų privalumų ir trūkumų žinojimas, įvairių specialistų (chirurgų, anesteziologų, transfuziologų, bendrosios praktikos gydytojų) bendradarbiavimas būtinas siekiant mažinti kraujo netekimą operacijos metu, pooperacinių komplikacijų skaičių, gydymo išlaidas ir kuo greitesnio bei sklan-

desnio paciento grįžimo į normalų gyvenimą“, – sakė dr. A. Gelmanas. Vėliau konferencijos organizatoriai ir lektoriai klausėsi svečių iš Vilniaus pranešimų apie masyvių kraujavimų valdymą perioperaciniame etape, klinikinės praktikos tromboelstografiją, refrakteriškumą trombocitų transfuzijai, šiuolaikines kraujo produktų ruošimo technologijas.

avevita

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademija
A. Mickevičiaus g. 9, LT-44307 Kaunas
Tel. 407433, 327217, viet. tel. 1527, 1417.
Faksas 407433. El. p.: avevita@lsmuni.lt
Išleista kiekvieną penktadienį
http://www.lsmuni.lt/fakultetai-ir-institutai/ne-akademiniiai-centrai/leidybos-namai/leidiniai/savaitrastis-avevita-1

Redakcinės kolegijos pirmininkas:
Edgaras STANKEVIČIUS, Leidybos namų direktorius

Redakcinė kolegija:
Algimantas TAMELIS, Medicinos fakulteto dekanas
Antanas SEDEREVIČIUS, LSMU prarektorius veterinarijai
Daiva ZAGURSKIENĖ, Kauno klinikų direktorė slaugai
Ingrida ULOZIENĖ, Mokslo centro vadovė

Kęstutis LEVIŠAUSKAS, Kauno klinikų direktorius
motinos ir vaiko sveikatos priežiūrai
Agnė RAMONAITĖ, Studentų atstovybės prezidentė

Korespondentai (viet. tel. 1417):
Loreta GIEDRAITENĖ
Džiuljeta KULVIETIENĖ
Eglė SVITIJUTĖ

Redakcija:
Eglė ŽEMAITIENĖ, vyriausioji redaktorė
viet. tel.: 6581, 1417, mob. tel. (8 682) 68423

Irena BUBNYTĖ, redaktorė
Nijolė DRAGŪNIENĖ, operatorė
Aida JAKIMAVIČIENĖ, korektorė
Jelena BABACHINA, maketuotoja

Spausdino UAB „Arx Baltica“,
Veiverių g. 142B, Kaunas
El. paštas: kaunas@arxbaltica.lt
Tiražas – 1000 egz.

Leidiny skirtas LSMU ir
LSMU ligoninės Kauno klinikų
darbuotojams, studentams

TARPTAUTINĖ MOKSLINĖ IR PRAKTINĖ KONFERENCIJA „DISFAGIJOS DIAGNOSTIKOS IR GYDymo AKTUALIJOS: TARDISCIPLININIS POŽIŪRIS“

Kviečiame į Tarptautinę mokslinę ir praktinę konferenciją „Disfagijos diagnostikos ir gydymo aktualijos: tarpdisciplininis požiūris“, kuri vyks **gruodžio 9 d. 9 val.** viešbutyje „Park Inn“ (K. Donelaičio g. 27, Kaunas). Konferencija skirta gydytojams otolaringologams, gastroenterologams, onkologams, šeimos gydytojams, geriatrams, dietologams, slaugytojams, logopedams. Dalyviams bus išduoti 8 val. tobulinimosi pažymėjimai. Kontaktiniai asmenys: Nora Šiupšinskienė: 8 (652) 31668, 8 (37) 326247, el. paštas norai_s@yahoo.com; S. Vaitkus, tel. 8 (686) 57534; K. Adamonis, tel. 8 (687) 35301; J. Knašienė, tel. 8 (610) 01678. Maloniai kviečiame **registruotis iš anksto iki 2011-12-07 d.** telefonu 8 (37) 326254.

Lietuvos otorinolaringologų draugija, Lietuvos gastroenterologų draugija, LSMU MA ANG ligų klinika, LSMU MA Gastroenterologijos klinika

KONFERENCIJA „KOMPLIKACIJOS PO OPERACIJŲ AKUŠERIOJE IR GINEKOLOGIJOJE“

Lietuvos akušerių ginekologų draugija kviečia dalyvauti LAGD Kauno krašto organizuojamoje konferencijoje „Komplikacijos po operacijų akušerijoje ir ginekologijoje“, kuri vyks **gruodžio 8 d. 12 val.** LSMU MA Akušerijos ir ginekologijos klinikos auditorijoje (Eivenių g. 2, Kaunas).

Konferencija skirta gydytojams akušeriams ginekologams, urologams, chirurgams, abdominaliniams chirurgams, šeimos gydytojams, radiologams, laboratorinės medicinos, operacinės slaugytojoms, bendrosios praktikos slaugytojams. Konferencijos metu numatoma aptarti:

- taktiką operacijos metu pažeidus žarną, jų diseksijos, siuvimo principus;
- jatrogeninių šlapim� išskiriančių organų sužalojimų diagnostikas, gydymo bei prevencijos galimybes;
- racionalios antibiotikoprofilaktikos ir antibiotikoterapijos principus ginekologijoje;
- intervencinės radiologijos galimybes: priešoperacinę gausaus kraujavimo prevenciją, kraujavimo po ginekologinių operacijų gydymą.

Registracija iki 2011 m. gruodžio 7 d.

- LAGD nariams – 10 Lt
- Ne LAGD nariams – 30 Lt
- Studentams, bendrosios praktikos slaugytojams, rezidentams – 10 Lt

2011 m. gruodžio 8 d.

- LAGD nariams – 30 Lt
- Ne LAGD nariams – 50 Lt
- Studentams, bendrosios praktikos slaugytojams, rezidentams – 30 Lt

Norinčius dalyvauti kviečiame registruotis www.lagd.lt puslapyje, skiltyje „Renginiai“ pasirinkus gruodžio 8 d. konferenciją. Dėl papildomos informacijos kreipkitės šiais kontaktais: LAGD sekretoriatas, Vilniaus g. 31/1-14, Vilnius, tel. 8 (5) 2000784, faks. 8 (5) 2000782, el. paštas renginiai@lagd.lt

DAKTARO DISERTACIJOS GYNIMAS

Gruodžio 20 d. 14 val. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto MA Akių ligų klinikos prof. P. Avižonio auditorijoje (Eivenių g. 2, LT-50009 Kaunas) viešajame Medicinos mokslo krypties tarybos posėdyje bus ginama **Rasos Liutkevičienės** daktaro disertacija „Amžinės geltonosios dėmės degeneracijos ir išeminės širdies ligos sąsajos su matriksu metaloproteinų genų polimorfizmu“ (biomedicinos mokslai, medicina – 06 B)

Mokslinis vadovas – prof. habil. dr. Vytautas Jašinskas (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, Medicinos akademija, biomedicinos mokslai, medicina – 06 B)

Konsultantė – prof. habil. dr. Vaiva Lesauskaitė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, Medicinos akademija, biomedicinos mokslai, medicina – 06 B)

Medicinos mokslo krypties taryba:

Pirmininkas – prof. habil. dr. Virgilijus Ulozas (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, Medicinos akademija, biomedicinos mokslai, medicina – 06 B)

Nariai:

Prof. habil. dr. Rūta Marija Babarskienė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, Medicinos akademija, biomedicinos mokslai, medicina – 06 B)

Prof. dr. Jūratė Jankauskienė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, Medicinos akademija, biomedicinos mokslai, medicina – 06 B)

Prof. dr. Janina Tutkuvienė (Vilniaus universitetas, biomedicinos mokslai, medicina – 06 B)

Prof. dr. Algimantas Paulauskas (Vytauto Didžiojo universitetas, biomedicinos mokslai, biologija – 01 B)

Oponentai:

Prof. habil. dr. Alvydas Paunksnis (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, Medicinos akademija, biomedicinos mokslai, medicina – 06 B)

Prof. dr. Germanas Marinskis (Vilniaus universitetas, biomedicinos mokslai, medicina – 06 B)

Su disertacija galima susipažinti LSMU MA bibliotekoje (Eivenių g. 6, LT-50161 Kaunas)

Mokslo centras

Spindulinės terapijos skyriaus vyresniąją slaugytoją-slaugos administratore **Reginą Balevičienę** skaudžia netekties ir liūdesio valanda, mirus mylimai mamytei, nuoširdžiai užjaučia Onkologijos ir hematologijos klinikos kolektyvas.

LIETUVOS SVEIKATOS
MOKSLŲ UNIVERSITETAS

ADMINISTRACIJA SKELBIA KONKURSA EITI ŠIAS PAREIGAS:

Medicinos akademijoje:

Farmacijos fakultete:

- 1 profesoriaus (1,0 et.) Vaistų chemijos katedroje.

Medicinos fakultete:

- 1 lektoriaus (1,0 et.) Anatomijos institute,
- 1 docento (1,0 et.) Fiziologijos ir farmakologijos institute,
- 1 mokslo darbuotojo (0,25 et.) Virškinimo sistemos tyrimų instituto chirurginės gastroenterologijos laboratorijoje,
- 1 lektoriaus (1,0 et.) Fizikos, matematikos ir biofizikos katedroje,
- 2 profesorių (2 po 1,0 et. – lotynų kalba), 2 lektorių (1,0 et. – specialybės kalba ir lietuvių kalbos kultūra ir 1,0 et. – lotynų kalba) ir 3 asistentų (1,0 et. – anglų kalba, 1,0 et. – anglų ir lotynų kalba ir 1,0 et. – lietuvių kalba užsienio studentams) Kalbų ir edukacijos katedroje,
- 1 asistento (1,0 et.) Mikrobiologijos katedroje,
- 1 profesoriaus (1,0 et.), 2 lektorių (0,25 et. ir 0,25 et.) ir 1 asistento (0,25 et.) Vaikų ligų klinikoje,
- 1 profesoriaus (1,0 et.) Vidaus ligų klinikoje.

Slaugos fakultete:

- 1 lektoriaus (1,0 et.) Slaugos ir rūpybos katedroje.

Visuomenės sveikatos fakultete:

- 1 jaunesniojo mokslo darbuotojo (0,5 et.) Sveikatos tyrimų instituto sveikatos sistemos tyrimų laboratorijoje,
- 1 docento (1,0 et. – sociologija ir medicinos sociologija) ir 1 lektoriaus (1,0 et. – medicinos filosofija, bendroji ir medicinos antropologija) Socialinių ir humanitarinių mokslų katedroje.

Pretendentai turi atitikti pareigybes kvalifikacinius reikalavimus pagal Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Senato 2010 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 4-3 patvirtintą Lietuvos sveikatos mokslų universiteto dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigas eiti konkursų organizavimo ir atestavimo tvarką. Dokumentus pateikti iki 2011 m. gruodžio 18 d. Personalo tarnybai (kamb. Nr. 108) Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, A. Mickevičiaus g. 9, Kaunas. Papildoma informacija pateikta Lietuvos sveikatos mokslų universiteto tinklalapyje www.lsmuni.lt. Pasiteirauti tel. 8 (37) 327270.

Prof. Remigijus Žaliūnas, Rektorius

KAUNO
KLINIKOS

ADMINISTRACIJA SKELBIA KONKURSA EITI ŠIAS PAREIGAS:

- Gydytojo endokrinologo (5 x 0,25 et.) Endokrinologijos klinikoje.
- Gydytojo odontologo ortopedo (0,25 et.) Dantų ir žandikaulių ortopedijos klinikoje.
- Vyresniojo radiologijos technologo 1,0 et. darbo krūviu Radiologijos klinikos rentgeno skyriuje.

Kvalifikaciniai reikalavimai vyresniajam radiologijos technologui – slaugos ar biomedicinos diagnostikos (medicininės laboratorinės diagnostikos) specialisto studijų baigimo diplomas, ne mažesnis kaip 3 metų medicininio darbo stažas ir radiologijos technologo kvalifikacija.

Prašyma, gyvenimo aprašyma, turimą specialybę ir kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas pateikti Kauno klinikų Personalo skyriui per 10 dienų nuo paskelbimo datos.

Prof. Juozas Pundzius, Generalinis direktorius

NAUJA ORTODONTINIO GYDymo GALIMYBĖ

Apydančio liga yra viena sudėtingiausių ir gana paplitusių suaugusiųjų ligų. Ja sergant pažeidžiami apydančio audiniai (alveolinis kaulas, dantenos), mažėja aplink dantis prisitvirtinusių audinių aukštis, pasikeičia sąkandis, atsiranda tarpai tarp dantų, dantys pradeda klībėti. Pablogėja pacientų šypsenos estetika. Kreivi dantys ir netaisyklingas sąkandis gali pabloginti apydančio ligos eigą, t. y. pagreitinoti kaulo, esančio aplink dantis, tirpimą. LSMU MA Ortodontijos klinikoje, bendradarbiaujant su Jončiopingo (Švedija) Podiplominių studijų institutu, vykdomas mokslinis tyrimas „Ortodontinio gydymo poveikio apydančio audiniams įvertinimas žmonėms,

sergantiems apydančio liga“.

Tyrimo tikslas: įvertinti ortodontinio gydymo naudą apydančio ligos kompleksiniam gydymui, atsižvelgiant į apydančio audinių pokyčius, gydymo trukmę, rezultatų stabilumą. Kūgio (konusinio) pluošto kompiuterine dantų tomograma (angl. cone beam CT) vertinami alveolinio kaulo aukščio

ir šaknų ilgio pokyčiai gydymo metu. Per tyrimą taikomas standartinis ortodontinis gydymas kabėmis (braketais), kurio metu bus tiesinami dantys ir koreguojamas sąkandis. Mokslinis tyrimas pradėtas 2011 m. pavasarį (leidimo atlikti biomedicininį tyrimą NR. BE-2-6, išdavimo data: 2011-02-15).

Visus, kuriems nustatyta apydančio liga ir kreivi dantys, kviečiame atvykti į gydytojos ortodontės Eglės Zasčiurinskienės konsultaciją* LSMU MA Ortodontijos klinikoje.

Konsultuojame penktadieniais 9–12 val. (nuo lapkričio 11 d.)
Telefonas registruotis 8 (37) 387560.

*Konsultacija nemokama, ortodontinis gydymas kabėmis mokamas.

MOKSLINĖ-PRAKTINĖ KONFERENCIJA „MOKSLO ĮRODYMAIS PAGRĮSTA SLAUGOS PRAKTIKA (II)“

Kviečiame į mokslinę-praktinę konferenciją „Mokslo įrodymais pagrįsta slaugos praktika (II)“, kuri vyks **lapkričio 24 d. (ketvirtadienį) 9 val.** „Pirmo žingsnio“ salėje (Raudondvario plentas 150, Kaunas). Konferencija skirta slaugytojams, gydytojams, socialiniams darbuotojams, kitiems sveikatos priežiūros specialistams. Bus išduodami 8 val. trukmės sertifikatai.

Informacija ir išankstinė registracija tel. 8 (37) 327196 (vietinis 7196), el. paštas slaugkat@med.kmu.lt. LSMU MA Slaugos ir rūpybos katedra (IV a. 426 kab. Endokrinologijos korpusas).

LSMU MA Slaugos ir rūpybos katedra, Lietuvos slaugos specialistų organizacijos Universitetinio mokslo slaugytojų draugija